

Financieel verslag 2014

Stichting Apenheul

Apeldoorn

Inhoud

Algemeen	2
Resultaat	3
Financiële positie	7
Fiscale positie	8
Jaarrekening	16
Geconsolideerde balans per 31 december 2014	17
Geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2014	19
Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2014	20
Toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening	21
Balans per 31 december 2014	35
Winst-en-verliesrekening over 2014	37
Toelichting op de balans en winst-en-verliesrekening	38
Overige gegevens	41
Voorstel winstbestemming	42
Controleverklaring	43
Bijlagen	45
Winst-en-verliesrekening over 2014 en 2013	46
Winst-en-verliesrekening per afdeling	47

Algemeen

1 Resultaat 2014

Over het boekjaar 2014 werd geconsolideerd een nettowinst behaald van € 491.204 (2013: € 95.400 negatief). Dit bedrag is, verminderd met een bijdrage aan APCT ad € 55.000, conform hetgeen daaromtrent in de statuten is vermeld, ten bate van de overige reserves gebracht.

2 Mutaties Gaiapark B.V.

In 2015 is het belang in Gaiapark B.V. verkocht voor € 750.000. Het boekverlies ad € 1.017.175 is reeds in het resultaat verwerkt.

In 2007 heeft deze deelneming haar onroerend goed geherwaardeerd met € 2.615.798. Als gevolg van afwijkende waarderingsgrondslagen tussen Gaiapark B.V. en Stichting Apenheul wordt deze herwaardering niet opgenomen in de waardering van de deelneming.

Resultaat

1 Vergelijking geconsolideerde winst-en-verliesrekening 2014 en 2013

	Begroting 2014*)	2014	2013
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Netto-omzet			
Dierenpark	5.622	7.052	5.466
Horeca en St@art	2.605	3.007	2.434
Souvenirshop	618	770	600
WereldNatuurhuis (incl. huur Apenheul)	533	539	524
	9.378	11.368	9.024
Kosten dierverzorging	176	190	205
Kostprijs van de omzet Horeca en St@art	857	810	794
Kostprijs van de omzet Souvenirshop	260	324	255
	1.293	1.324	1.254
Bruto-omzetresultaat	8.085	10.044	7.770
Personeelskosten	4.205	4.380	4.061
Huisvestingskosten (inclusief huur WereldNatuurhuis)	1.191	1.251	1.177
Algemene kosten en beheerskosten	1.008	953	920
	6.404	6.584	6.158
Afschrijvingen materiële vaste activa	1.256	1.250	1.188
	7.660	7.834	7.346
Bedrijfsresultaat	425	2.210	424
Rentebaten en -lasten	(368)	(499)	(360)
Resultaat deelneming	15	(1.017)	(183)
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	73	(694)	(119)
Vennootschapsbelasting	(2)	(203)	24
	71	491	(95)

*) Apenheul enkelvoudig

2 Vergelijking uitkomsten 2014 en 2013 per exploitatie

Het nettoresultaat ad € 491.204 (2013: € 95.400 negatief) kan als volgt nader worden geanalyseerd:

	Uitkomst 2014	Uitkomst 2013
	x € 1.000	x € 1.000
a. Dierenpark	542	46
b. Horeca en St@art	327	135
c. Souvenirshop	202	148
d. Stichting WereldNatuurhuis	(580)	(424)
	<u>491</u>	<u>(95)</u>

a. Dierenpark	Uitkomst 2014		Uitkomst 2013	
	x € 1.000	%	x € 1.000	%
Netto-omzet	7.052	100,0	5.466	100,0
Kosten dierverzorging	190	2,7	205	3,8
Bruto-omzetresultaat	<u>6.862</u>	<u>97,3</u>	<u>5.261</u>	<u>96,2</u>
Personeelskosten	3.362	47,7	3.167	58,0
Huisvestingskosten	633	9,0	562	10,2
Algemene kosten en beheerskosten	614	8,7	628	11,5
Interne eliminatie	(190)	(2,7)	(186)	(3,4)
	<u>4.419</u>	<u>62,7</u>	<u>4.171</u>	<u>76,3</u>
Afschrijvingen materiële vaste activa	863	12,2	817	14,9
	<u>5.282</u>	<u>74,9</u>	<u>4.988</u>	<u>91,2</u>
Bedrijfsresultaat	<u>1.580</u>	<u>22,4</u>	<u>273</u>	<u>5,0</u>
Rentelasten	(21)		(44)	
Resultaat deelneming	(1.017)		(183)	
Nettoresultaat	<u>542</u>		<u>46</u>	

b. Horeca en St@art

	Uitkomst 2014		Uitkomst 2013	
	x € 1.000	%	x € 1.000	%
Netto-omzet	3.007	100,0	2.434	100,0
Inkoopwaarde van de omzet	810	27,0	794	32,6
Bruto-omzetresultaat	2.197	73,0	1.640	67,4
Personeelskosten	912	30,3	796	32,7
(Doorbelaste) huisvestingskosten	476	15,8	456	18,7
(Doorbelaste) algemene kosten en beheerskosten	298	9,9	277	11,4
Interne eliminatie	(185)	(6,1)	(179)	(7,3)
	1.501	49,9	1.350	55,5
Afschrijvingen materiële vaste activa	223	7,4	212	8,7
	1.724	57,3	1.562	64,2
Bedrijfsresultaat	473	15,7	78	3,2
(Doorbelaste) rentelasten	(2)		(4)	
	471		74	
Belasting	(144)		61	
	327		135	

c. Souvenirshop

	Uitkomst 2014		Uitkomst 2013	
	x € 1.000	%	x € 1.000	%
Netto-omzet	770	100,0	600	100,0
Inkoopwaarde van de omzet	324	42,1	255	42,5
Bruto-omzetresultaat	446	57,9	345	57,5
Personeelskosten	107	13,9	98	16,3
(Doorbelaste) huisvestingskosten	21	2,7	18	3,0
(Doorbelaste) algemene kosten en beheerskosten	24	3,1	16	2,7
Afschrijvingen materiële vaste activa	152	19,7	132	22,0
	33	4,3	28	4,7
	185	24,0	160	26,7
Bedrijfsresultaat	261	33,9	185	30,8
(Doorbelaste) rentelasten	0		0	
Vennootschapsbelasting boekjaar	261		185	
	(59)		(37)	
Nettoresultaat	202		148	

d. Stichting WereldNatuurhuis

	Uitkomst 2014		Uitkomst 2013	
	x € 1.000	%	x € 1.000	%
Netto-omzet	539	100,0	524	100,0
Interne eliminatie	(375)	(69,6)	(365)	(69,7)
Bruto-omzetresultaat	164	30,4	159	30,3
Huisvestings- en beheerskosten	137	25,4	141	26,9
Afschrijvingen materiële vaste activa	131	24,3	131	25,0
	268	49,7	272	51,9
Bedrijfsresultaat	(104)	(19,3)	(113)	(21,6)
Rentelasten	(476)		(311)	
Nettoresultaat	(580)		(424)	

Financiële positie

Aan de hand van de in de jaarrekening opgenomen balans kan de vermogensstructuur als volgt worden weergegeven (bedragen x € 1.000):

	2014		2013	
	€	%	€	%
Vastgelegde middelen				
Materiële vaste activa	11.274	84,7	11.833	88,1
Financiële vaste activa	750	5,7	1.767	13,1
	<u>12.024</u>	<u>90,4</u>	<u>13.600</u>	<u>101,2</u>
Vlottende activa				
Vorraden	53	0,4	105	0,8
Vorderingen	866	6,5	300	2,3
Liquide middelen	1.815	13,6	971	7,2
	<u>2.734</u>	<u>20,5</u>	<u>1.376</u>	<u>10,3</u>
Kortlopende schulden	(1.450)	(10,9)	(1.540)	(11,5)
Werkkapitaal	<u>1.284</u>	<u>9,6</u>	<u>(164)</u>	<u>(1,2)</u>
Totaal werkzaam vermogen	<u>13.308</u>	<u>100,0</u>	<u>13.436</u>	<u>100,0</u>
Dit wordt gefinancierd met:				
Eigen vermogen	6.909	51,9	6.473	48,2
Voorzieningen	24	0,2	53	0,4
Langlopende schulden	6.375	47,9	6.910	51,4
	<u>13.308</u>	<u>100,0</u>	<u>13.436</u>	<u>100,0</u>

Uit bovenstaande opstelling blijkt dat het werkkapitaal met € 1.504.000 is toegenomen. Volledigheidshalve merken wij op dat onder kortlopende schulden € 171.837 (2013: € 317.719) is opgenomen inzake een schuld in rekening-courant aan Stichting Apenheul Primate Conservation Trust te Apeldoorn.

Door de bankier is een krediet in rekening-courant ter beschikking gesteld van € 250.000 en een seizoenskrediet van € 750.000. Per 31 december 2014 is onder deze faciliteit € nihil opgenomen.

De mutatie van het werkkapitaal kan als volgt worden geanalyseerd (bedragen x € 1.000):

	2014	2013
Herkomst der middelen		
Nettoresultaat	491	(95)
Afschrijvingen en bijzondere waardevermindering materiële vaste activa	1.250	1.189
Cashflow	1.741	1.094
Mutatie voorzieningen	(29)	(38)
	<u>1.712</u>	<u>1.056</u>
Besteding der middelen		
Investeringen materiële vaste activa	691	1.082
Mutatie deelneming	(1.017)	(184)
Mutatie langlopende schulden	535	126
Bijdrage APCT uit resultaat	55	25
	<u>264</u>	<u>1.049</u>
Mutatie werkkapitaal	<u>1.448</u>	<u>7</u>

Fiscale positie

De exploitatie van de souvenirshop is belast met vennootschapsbelasting.
De resultaten uit dierenpark en horeca zijn onbelast.

1 Belastbaar bedrag

Het belastbaar bedrag over 2014 kan als volgt worden berekend:

	€
Resultaat vóór vennootschapsbelasting souvenirshop	<u>260.677</u>
Fiscale lagere afschrijvingen gebouwen souvenirshop:	<u>11.900</u>
Belastbaar bedrag	<u>272.577</u>

De hierover te betalen vennootschapsbelasting bedraagt € 58.144.

2 Voorziening latente belastingverplichting

De voorziening latente belastingverplichtingen is gevormd voor verschillen in de waardering van de souvenirshop als gevolg van het toepassen van de herinvesteringsreserve. De waardering is geschied tegen de voor 2014 geldende belastingtarieven.

De latente belastingverplichting bedraagt per 31 december 2014 € 3.236.

Het verloop van de voorziening is als volgt:

	€
Stand per 1 januari 2014	5.616
Af: vrijval 2014	(2.380)
	<hr/>
Stand per 31 december 2014	3.236
	<hr/>

3 Vennootschapsbelasting – winst-en-verliesrekening

	€
Vennootschapsbelasting boekjaar – te betalen	58.144
Vrijval voorziening latente belastingverplichting	(2.380)
Correctie vennootschapsbelasting voorgaande jaren	32.368
	<hr/>
Per saldo	88.132
	<hr/>

4 Vennootschapsbelasting – balans

	Belastingjaar				
	Totaal	2014	2013	2012	2011
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2014					
te vorderen	100.714	0	28.458	32.847	39.409
Betaald in boekjaar	21.277	21.277	32.847	(32.847)	0
Correcties	(147.170)	0	(60.480)	(47.281)	(39.409)
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Te betalen over boekjaar	58.144	58.144	0	0	0
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december – te betalen	83.323	36.867	(825)	47.281	0
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

Jaarverslag 2014 van de directie

1 Algemeen

Statutaire Doelstelling

Stichting Apenheul heeft ten doel natuurbeschermingseducatie en soortenbehoud (d.w.z. behoud van bedreigde diersoorten en hun leefgebieden) door middel van het beheer en de exploitatie van een dierenpark met als specialiteit primaten.

Activiteiten

De stichting exploiteert het apenpark Apenheul te Apeldoorn, dat zich voornamelijk richt op dagbezoekers en seizoenkaarthouders afkomstig uit Apeldoorn, de verblijfsrecreatie op de Veluwe en uit andere delen van Nederland. Daarnaast worden internationale toeristen aangetrokken.

Juridische Structuur

Stichting Apenheul is een stichting met ideële doelstellingen. Het bestuur wordt gevormd door een directie, bestaande uit de algemeen directeur (tevens statutair bestuurder) en de zoölogisch directeur. De Raad van Toezicht ziet toe op het beleid en de uitvoering. De gemeente Apeldoorn heeft het recht om voor benoeming voorgedragen leden van de Raad van Toezicht goed te keuren dan wel af te wijzen.

Interne organisatie

De dagelijkse leiding ligt bij het Management Team (MT). Dit bestaat uit de directie en twee andere leden. De verantwoordelijkheid voor afdelingen is binnen het MT verdeeld.

De algemeen directeur (Coen de Ruiter) is eindverantwoordelijk voor de gehele bedrijfsvoering. Hij stuurt de afdelingen Financial Management & Control, Personeel & Organisatie, Vormgeving, Sales en Receptie aan. Hij is tevens directeur van Stichting WereldNatuurHuis.

De zoölogisch directeur (Frank Rietkerk) stuurt de volgende afdelingen aan: Dierverzorging, Technische Dienst, Parkdienst en Kennis & Onderzoek. Hij is tevens verantwoordelijk voor de organisatie van vrijwillige gidsen en is directeur van Apenheul Primate Conservation Trust (in communicatie Apenheul Natuurbehouds Fonds genoemd).

De Manager Operationele Zaken (Erwin Cheizoo) stuurt de volgende afdelingen aan: Horeca, Banqueting, Shop, Kassa's en Bezoekersservice.

De Manager Marketing en Beleving (Susan Fledderus) is verantwoordelijk voor de Gastbeleving, Marketing, Communicatie en PR.

De directie rapporteert aan de Raad van Toezicht, de overige twee MT-leden rapporteren aan de Algemeen directeur.

Het MT overlegt (minimaal) maandelijks als MT+. In deze vergadering vindt in feite de besluitvorming m.b.t. de aansturing van de organisatie plaats. Het MT heeft de operationele verantwoordelijkheid voor het bedrijf. In de MT+ vergadering wordt dit team uitgebreid met het hoofd Financial Management & Control (Marc van der Welle) en het Hoofd Personeel & Organisatie (Rosan Knijn-vd Drift). Zij adviseren het MT.

Stichting Apenheul heeft een Ondernemingsraad, bestaande uit vijf gekozen leden. Gemiddeld over het verslagjaar had Stichting Apenheul 108 fte aan arbeidsplaatsen.

Deelneming

Stichting Apenheul had in het jaar 2014 een deelneming van 19,94% in GaiaZoo, een educatief/thematisch dierenpark in Kerkrade. Apenheul heeft zijn aandelen begin 2015 verkocht aan twee bestaande aandeelhouders, de gemeente Kerkrade en investeringsmaatschappij Moraco. Deze partijen hebben hun belang daarmee uitgebreid. Apenheul is vanaf de oprichting tien jaar geleden betrokken geweest bij GaiaZoo. De verkoop van de aandelen past volledig in de strategie van Apenheul om zich te richten op het vergroten van de beleving in het eigen park én bij de ontwikkelingsfase waarin Gaiazoo zich bevindt. Het park is winstgevend en is actief in diverse regionale, nationale en internationale samenwerkingsverbanden.

De link via het aandeelhouderschap bood daarbij geen toegevoegde waarde meer. Vanzelfsprekend zullen GaiaZoo en Apenheul de positieve samenwerking via verbanden als EAZA en NVD blijven voortzetten. Het boekverlies op de verkoop is in de cijfers van 2014 meegenomen.

Gevoerde Beleid

Het beleid van Stichting Apenheul was er in het verslagjaar onverminderd op gericht voldoende bezoekers te trekken om een gezonde financiële positie te behouden, en deze bezoekers – in het kader van de Stichtingsdoelstellingen – een aangenaam en hoogwaardig “dagje dierentuin” te bieden, met goede natuur- en duurzaamheidseducatieve aspecten om liefde voor de natuur bij de parkgasten te vergroten.

2 Financiële Informatie

Ontwikkelingen gedurende het boekjaar

2014: het jaar van Jambo. Daarnaast werd het ook het jaar van heel grote drukte. Apenheul was razendpopulair. Het jaar werd afgesloten met een record bezoekersaantal van 581.000. Daar komen dan nog de seizoenkaartbezoekers bij. Ons park en alles eromheen kraakte dit jaar regelmatig in zijn voegen. Gelukkig hebben de meeste gasten dit jaar gewoon heerlijk kunnen genieten van hun bezoek aan het park. Daardoor viel Apenheul ook weer bij meerdere verkiezingen in de prijzen.

Het seizoen begon meteen al goed. In 2013 leek het voorjaar eindeloos te duren met heel veel kou en regen; dit jaar was het eigenlijk meteen heerlijk. Bij opening lag het park er fantastisch bij. Door een zachte winter kon onze Technische Dienst de gehele gesloten periode buiten doorwerken. Zo heeft het park een flinke extra opknopbeurt gekregen. Samen met de grotere veranderingen die te maken hadden met het jaar van Jambo zorgde dit voor een frisse start... maar dan anders dan vorig jaar. We begonnen ons jaar goed, de maand april was meteen flink druk.

De mensen waardeerden het park duidelijk zeer. In 2013 zagen we in ons continu gasttevredenheidsonderzoek al, dat het aantal mensen dat ons park na het bezoek actief aanbeveelt aan anderen, enorm toenam. En dit jaar steeg die score verder. Dat is natuurlijk belangrijk, want voor een dagje uit is er geen betere reclame dan mond-tot-mond. Tijdens het voor Nederland zo succesvolle WK voetbal bleef het even rustig in ons park, maar meteen daarna werd het echt heel druk en dat is eigenlijk niet meer gestopt tot het eind van het seizoen. We hadden in de zomer een tv-campagne die door veel mensen werd gezien en duidelijk werd gewaardeerd. Dat was voor al die mensen die via-via al hadden gehoord dat Apenheul zo leuk is, waarschijnlijk het zetje dat ze nodig hadden om daadwerkelijk te komen. De grote groei kwam zowel van gasten die een kaartje kochten aan de poort of via onze website als van mensen die gebruik maakten van een actie. In het najaar werd het zo druk dat we tegen de grenzen van het parkeren en de capaciteit van ons park aanliepen. We hebben in de maanden september en oktober afgeraden om op zondag te komen, omdat het steeds zo druk was. Eén zondag hebben we zelfs de Verkeersinformatiedienst in Driebergen gevraagd een oproep te doen niet meer naar Apenheul te komen. Het laatste weekend hebben we de verkoop van kaarten stilgelegd, zodat alle mensen die nog kaarten voor het park hadden en seizoenkaarthouders Apenheul konden bezoeken. Drastische maatregelen, maar in onze ogen nodig. Te grote drukte is niet goed voor de beleving. Met deze maatregelen, extra parkeerterrein met een pendeldienst en aanpassingen in ons park hebben we geprobeerd het Apenheulbezoek zo goed mogelijk te houden. Ook voor de burens van Apenheul vonden we het van belang om de drukte af te remmen. Zij hebben dit jaar regelmatig overlast ondervonden van de grote verkeers- en parkeerdrukte. Apenheul werkt met de gemeente aan een concrete oplossing om in de toekomst het verkeers- en parkeerprobleem structureel op te lossen.

Bij de twee belangrijkste publieksprijzen voor een dagje uit scoorde Apenheul opnieuw. Bij Het Land van ANWB werden we door het Nederlandse publiek gekozen tot één-na-leukste, net na De Efteling. Later in het jaar kwamen we bij Zoover in de top-3 van leukste dierenparken. We zijn er zeer trots op dat we nu al een aantal jaren achter elkaar steeds zo goed uit de bus komen!

De zakelijke markt blijft zich ook goed ontwikkelen. De locaties De St@art en Kambizuri waren weer beter gevuld dan vorige jaren en ook hier was de tevredenheid van gasten hoog. We merken dat mensen de kwaliteit van onze banqueting zeer waarderen, net als de sfeer van de locaties en de mogelijkheden die er zijn om een bijeenkomst te combineren met een bezoek aan Apenheul.

Een extra reden is nog, dat ons aanbod zo duurzaam is. Al enkele jaren hebben we de Greenkey Gold als bewijs hiervoor. En steeds ontwikkelen we ons door. Zo introduceerden we afgelopen jaar onze eigen AAPwijn. Fairtrade, met een extra bijdrage voor natuurbehoud en vooral... erg lekker! Onze horecamensen verbeteren zo stap voor stap het assortiment.

We waren natuurlijk heel blij met onze populariteit in 2014. Met man en macht hebben we ons best gedaan dit in banen te leiden en elke gast zo goed mogelijk te helpen en met een geweldig gevoel naar huis te laten gaan. We realiseren ons natuurlijk ook dat dit niet altijd gelukt is en dat we ook wat mensen hebben teleurgesteld. Dat vinden we jammer, maar het hoorde er dit jaar bij. We hopen van harte dat we iedereen in de toekomst gewoon weer kunnen ontvangen!

De bezoekersgroei van 30% heeft geleid tot een zeer positief resultaat. Het nettoresultaat in 2014 bedroeg € 491k. positief tegen € 95k. negatief in 2013. In dit resultaat is al een aantal incidentele lasten genomen. De markt voor dierentuinbezoeken kende slechts een lichte groei (3,7%, bron Nederlandse Vereniging van Dierentuinen), dus Apenheul heeft zijn marktaandeel flink vergroot.

In heel drukke periodes stond de omzet per bezoeker in het park (horeca en souvenirs) licht onder druk. Al met al heeft de drukte echter geen groot negatief effect gehad op de totale omzet per bezoeker.

De zakelijke markt is flink doorgegroei in 2014. De groei tov 2013 bedroeg 16%. Deze tak begint inmiddels een stevige pijler te worden onder Apenheul. De waardering van gasten in dit segment is ook uitstekend te noemen. De strategie voor verdere groei is mn gericht op het top-of-mind krijgen van Apenheul / De St@art als mogelijke eventbestemming.

Gedurende het verslagjaar werd door stichting Apenheul voor in totaal € 691k. geïnvesteerd. Een groot deel van dit bedrag is naar het gebied van de gorilla's gegaan. In ons park en in onze communicatie waren de schijnwerpers in 2013 op deze dieren en in het bijzonder de zilverrug Jambo gericht. Het gebied rondom de eilanden is aangepast met als doel een betere dierbeleving en een vernieuwende manier van educatie. Uitzichtpunten en rustplekken bieden gasten de mogelijkheid dichtbij de dieren te komen en hun gedrag en verhoudingen goed waar te nemen. Ook op het gorilla eiland zelf zijn aanpassingen gedaan die het voor de dieren aantrekkelijk maken op goed zichtbare plekken te verblijven. Het nieuwe gebied Jambo's Wereld is een educatieve speel- en leerwereld voor kinderen. Het gedrag van Jambo en vooral de gelijkenissen met dat van mensen staat centraal op een aantal interactieve zuilen. Daarnaast is er een speeltuin waar kinderen zich fysiek kunnen meten met de 200 kg zware leider.

In 2014 hebben we een nieuwe apensoort aan onze collectie toegevoegd. Drie Hanuman langoren vonden hun intrek in het verblijf waar voorheen verschillende Zuid-Amerikaanse vogels woonden. Maar er gebeurde dit jaar nog veel meer bij de dieren.

Er waren natuurlijk diverse geboortes. Omdat ze zo zeldzaam zijn, waren we bijzonder blij met de geboorte van een kroonsifaka. Verder zijn er twee bonobo's geboren en een bijzondere blauwoogmaki. Bij de doodshoofdapen werden slechts zeven jongen geboren, veel minder dan anders. Enkele jaren geleden hebben we een anticonceptiebeleid ingezet om teveel aanwas bij de doodshoofdapen te voorkomen. Verder zorgden de rode brulapen, rode titi's, geelborstkapucijnapen, ringstaartmaki's en berberapen voor nageslacht

Het meest vervelende nieuws van 2014 was natuurlijk de diefstal van onze gouden leeuwapen. Op maandagochtend 20 januari troffen de verzorgers een leeg verblijf aan: de vijf gouden leeuwapen (een man, vrouw en drie kinderen) waren met nestkast en al verdwenen. Van de gestolen gouden leeuwapen ontbreekt nog altijd ieder spoor. Gelukkig is inmiddels bekend dat wij in 2015 een nieuw koppel van deze zeldzame dieren ontvangen.

Er vertrokken ook dieren. Zo namen we afscheid van orang-oetan Willie. Hij had inmiddels een leeftijd bereikt waarop hij zijn ouderlijk nest moest verlaten. Willie verhuisde naar Chester Zoo in het Verenigd Koninkrijk. Daar hebben ze enkele geschikte partners voor hem.

Ook het overlijden van slingeraap Flo in juli 2014 maakte indruk. Flo was bijna veertig jaar en één van de oudste bewoners van Apenheul. Ze had een grote invloed op de sociale verhoudingen in de groep, die dus ook veranderden toen ze er niet meer was.

Ondanks de grote drukte was de waardering voor ons park gelukkig net zo goed als in 2013. Onze gasten gaven ons gemiddeld een 8,2. Natuurlijk worden de dieren altijd heel hoog gewaardeerd met de doodshoofdaapjes vertrouwd aan kop. De gorilla's onder aanvoering van Jambo volgen op gepaste afstand. Ook de door de diervverzorgers gegeven presentaties worden hoog gewaardeerd. Hier slaagt Jambo er wel in de doodshoofdaapjes van zich af te schudden. Met kop en schouders is de gorillavoeding op de Bongo Bonde het meest populair. Onze medewerkers doen het goed! De waardering voor hun werk, vriendelijkheid en deskundigheid viel ook hoger uit dan vorig jaar. Onze focus op gastgerichtheid en kwaliteit blijft dus vruchten afwerpen. Onze gasten blijven gemiddeld zo'n 4 uur en drie kwartier. In die tijd hebben ze niet alleen een heel leuke dag; ze nemen ook wat mee naar huis! Een kleine 80% zegt dat het bezoek aan Apenheul ze meer heeft geleerd over (natuurlijk) menselijk gedrag en ruim 80% geeft aan dat zijn of haar bewondering voor de natuur is gegroeid. We hebben met onze missie dus bijna een half miljoen mensen bereikt! Een belangrijke maatstaf voor waardering en loyaliteit is de NPS: de Net Promoter Score. Dit is het percentage gasten dat Apenheul actief aanbeveelt bij bekenden, verminderd met het percentage dat een bezoek juist zou afraden. Apenheul heeft een NPS van 44, één puntje lager dan vorig jaar. De lichte terugloop wijten wij aan de (te) grote drukte. Drie jaar geleden was deze nog 27. Dit positieve resultaat is natuurlijk sterk van belang voor het krachtigste promotie instrument: de mond-tot-mond reclame.

De communicatie stond in 2014 in het teken van Jambo en zijn gorillafamilie. De hele zomer lang pronkte Jambo op honderden billboards door het hele land. Nog grotere bekendheid kreeg hij door onze landelijke tv-commercial, waarin kinderen werden uitgedaagd naar Apenheul te komen en mee te doen met de Jambo stoer-doen-tocht. Tijdens de WK-kwartfinale op 5 juli zagen maar liefst 11 miljoen mensen de spot na afloop van de wedstrijd Nederland - Costa Rica. De commercial was meteen een mooie aanleiding om Jambo's Wereld in beeld te brengen. De hele campagne - aangevuld met online media inzet - was een groot succes: 100.000 kinderen deden in juli en augustus mee met de Jambo stoer-doen-tocht!

Omzet en resultaat

De bezoekersaantallen in 2014 waren 30% hoger dan in 2013. De totale omzet van Apenheul steeg bijna met een zelfde percentage: met 27% van € 8.659k. naar € 10.993k. De groei tov van vorig jaar was dus ruim € 2,2 miljoen en tov de begroting € 2,0 miljoen.

De groei kwam uit alle delen van de organisatie. Zowel de entree als de horeca, shop en banqueting vertoonde ruime groeicijfers. Het feit dat de ontwikkeling van de omzet vrijwel volledig in lijn was met die van het aantal bezoekers, toont opnieuw aan dat het bezoekersaantal de voornaamste drijver is achter de financiën.

In het minder goede jaar 2013 is een flink aantal maatregelen genomen om de kosten te verlagen. Daar werd dit jaar van geprofiteerd. Relatief waren de kosten lager en dat gaf een verdere impuls aan het resultaat.

Al met al lag het resultaat na belastingen met € 491k. positief ruimschoots boven de begroting (€ 71k.). Dit geeft echter een vertekend beeld. In dit resultaat zijn eenmalige lasten genomen voor het verlies op de deelneming, een afkoop van de rente op een deel van de lening van WNH en een VPB terugbetaling aan de belastingdienst. Zonder deze incidentele lasten zou het resultaat een kleine € 1,4 miljoen hoger zijn geweest.

Stichting WereldNatuurhuis

In 2009 is de Stichting WereldNatuurhuis opgericht. Deze stichting stelt zich ten doel duurzaamheid te bevorderen door het beheer en de exploitatie van een gebouw op de rand van Apenheul en Park Berg & Bos. Per eind 2009 is de algemeen directeur van Stichting Apenheul eveneens onbezoldigd directeur van Stichting WereldNatuurhuis.

In 2010 is het gebouw gereedgekomen, opgeleverd en in gebruik genomen door de huurders Apenheul (kantoorruimte en ontvangstruimtes) en het Natuurhuis (onderdeel van Accres bv, leslokalen en kantoren).

De St@art werd in 2014 verhuurd aan twee huurders: Apenheul (kantoorruimte en een auditorium en foyer voor groepsonvangsten) en Corporate Facility Partners (CFP).

In 2014 is de hypothecaire lening die afgesloten is bij Rabobank geherfinancierd tegen een veel lagere rente bij Triodos Bank. In het boekjaar was het negatieve resultaat van de stichting € 205k.

Kasstromen en financieringsbehoeften

De EBITDA van de exploitatie van stichting Apenheul bedroeg € 3 miljoen. De investeringen voor het dierenpark konden hieruit ruimschoots gefinancierd worden.

De totale netto kasstroom voor de beide stichtingen bedroeg € 844k. positief.

Risicoanalyse

Het risicobeheer is binnen Stichting Apenheul geïntegreerd in de operationele managementtaken. De risico's worden in voldoende mate beheerst. Voor onder andere brand- en bedrijfsschade zijn passende verzekeringen afgesloten. Er zijn geen risico's die van zodanige omvang zijn dat ze als bijzonder moeten worden gekwalificeerd.

Strategische risico's worden afgedekt door de continue aandacht die binnen het bestuur en haar adviseurs aan de strategie van de Stichting wordt besteed.

Renteschommelingen hebben een beperkte invloed op het resultaat van de stichting.

3 Aspecten van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Algemeen

Het gespecialiseerde apenpark "Apenheul" biedt honderdduizenden bezoekers een aangename mogelijkheid tot vrijetijdsbesteding. Daarbij spannen we ons in om (voor zover mogelijk in een dag) een transformatie te bewerkstelligen naar meer bewondering en liefde voor de natuur en dieren, een bijdrage aan natuurbehoud en besef van de noodzaak tot duurzame omgang met natuur en milieu.

Apenheul heeft sinds 2012 de Goldstatus van het internationale duurzaamheidskeurmerk Greenkey. Daartoe is onder andere een Greenteam ingesteld, dat bestaat uit medewerkers van diverse afdelingen en twee MT-leden. Dit team stippelt een duurzaamheidsagenda uit voor de komende jaren. De aanbevelingen worden regelmatig in MT+ vergaderingen geagendeerd en bekrachtigd. De ambitie op duurzaamheidsgebied is hiermee verder verhoogd. De plannen hebben betrekking op alle aspecten van de bedrijfsvoering, inclusief het assortiment dat in de horeca wordt gevoerd.

In 2014 stond afvalmanagement centraal. In dit jaar is ook een scan gemaakt van onze organisatie over de volle breedte van duurzaamheidsaspecten. In 2015 zullen hierop verdere plannen worden ontwikkeld.

Milieu-aspecten

In Apenheul vindt geen productie plaats, en er is in dat opzicht dus geen sprake van enige belasting voor het milieu. Daarbij dient wel te worden aangegeven dat het overgrote deel van de bezoekers per auto naar Apenheul komt, hetgeen leidt tot naar schatting 10 miljoen gereden autokilometers. Daarnaast vergen verwarming en ventilatie ten behoeve van dierverblijven, kantoren en het bereiden van horecaproducten aanzienlijke hoeveelheden gas en elektriciteit. Met betrekking tot elektrische energie gebruikt Apenheul "groene stroom". Ook het gasverbruik is vergroend.

Afvalstromen m.b.t. dierlijke bijproducten (mest e.d.), horeca- en andere verpakkingen en overige bedrijfsactiviteiten worden tot een minimum beperkt en volgens de geldende normen afgevoerd.

Apenheul is continu bezig zijn aanbod aan gasten te vergroenen. Zo komt onze koffie uit een eigen natuurbehoudsproject in Peru, verkopen we steeds meer biologische en fairtrade producten en ook hulpmiddelen zijn steeds groener.

Sociale aspecten

Stichting Apenheul is aangesloten bij de cao Leisure. Veruit de meerderheid van de functies is ingedeeld in schalen die in deze cao zijn opgenomen. Voor de inschaling wordt gewerkt met een gespecialiseerd bureau: EVZ uit Breda. Een beperkt aantal functies is niet ingedeeld in deze schalen. Naast de reguliere beloning, heeft Apenheul de afgelopen jaren een eindejaarsuitkering gedaan. Deze is collectief (voor iedereen wordt hetzelfde percentage gehanteerd), heeft een maximum van 5% van het bruto jaarsalaris en is afhankelijk van het bedrijfsresultaat. In dit uitzonderlijk goede jaar is de uitkering hoger geweest dan normaal: een maandsalaris oftewel 8,33% van het jaarsalaris voor alle vaste medewerkers. Seizoenskrachten ontvangen een half maandsalaris. De algemeen directeur heeft normaal een maximum eindejaarsuitkering van 10%, maar ook hij ontving dit jaar een ruimere vergoeding: 15% van het jaarsalaris.

Binnen Apenheul beslist niemand over zijn eigen beloning. De RvT stelt het salaris vast van de directie. De directie gaat over de beloning van het MT en het MT of de MT-leden beslissen over de beloning van de overige medewerkers.

De RvT werkt onbezoldigd. Zij ontvangen ieder een kostenvergoeding van 1.000 euro per jaar.

Economische aspecten

In 2014 werden geen bijzondere bijdragen geleverd aan afnemers, toeleveranciers en overheid. Stichting Apenheul Primate Conservation Trust (APCT) heeft na een aantal jaren een stabiele financiële basis. Apenheul heeft in 2014 een bedrag van € 38k. ingezameld ten bate van natuurbehoudprojecten en overgedragen aan APCT. Bovendien betaalde Apenheul € 12k. aan rente aan APCT voor het vruchtgebruik van de door APCT opgebouwde financiële reserve. Ten slotte heeft Apenheul uit de winst een bedrag van € 55k. bestemd voor APCT.

4 Toekomst

Onze strategie "Mijn eigen Apenheul" is erop gericht al onze gasten te helpen een unieke eigen ervaring te laten hebben. We willen ze een beetje apen- en mensengek maken, net als wij zelf zijn. Daarnaast willen we ze natuurlijk een unieke herinnering meegeven. Hiertoe zal onder andere de layout van het park wezenlijk moeten worden aangepast om meer flexibiliteit mogelijk te maken. Verder zal op allerlei manieren de betrokkenheid van alle stakeholders (de parkgasten voorop) bij Apenheul vergroot worden. Er is een activiteiten-programma opgesteld voor zes lopende jaren (2013-2018). De investeringen in deze periode zullen aanzienlijk groter zijn dan in de afgelopen jaren. Het zwaartepunt van deze investeringen valt in de periode 2016-2017.

Voor 2015 is de verwachting dat de investeringen uit eigen middelen worden gefinancierd. Tevens zal er geen gebruik gemaakt worden van het seizoenkrediet. Verder zal er geen wijziging in de bestaande financiering plaats vinden. De verwachting is dat het personeelsbestand niet substantieel zal wijzigen ten opzicht van 2014. Er is een geconsolideerd resultaat voor belasting begroot van 53k. en 475.000 bezoekers. De zakelijke markt moet doorgroeien naar zo'n 15% van de totale omzet in 2018.

Apenheul bouwt met deze strategie verder op de positionering "Herken jezelf" die nog veel mogelijkheden biedt. Het intensiveren van de beleving voor gasten, het blijven van een toonaangevend en innovatief dierenpark én het vergroten van de inspanningen voor natuurbehoud via APCT (vanaf nu gecommuniceerd als Apenheul Natuurbehoud Fonds) zullen een bijdrage leveren aan liefde voor de natuur bij betrokkenen en een (financieel) gezonde organisatie.

Apeldoorn, 30 juni 2015

C.E. de Ruiter, Algemeen directeur
F.E. Rietkerk, Zoölogisch directeur

Jaarrekening

Geconsolideerde balans per 31 december 2014

(na voorgestelde resultaatbestemming)

	Ref.	31 december 2014		31 december 2013	
		€	€	€	€
<i>Vaste activa</i>					
Materiële vaste activa	4				
Bedrijfsgebouwen en -terreinen		8.767.000		9.376.500	
Verbouwingen, installaties en renovatie terreinen		1.758.300		1.629.700	
Overige bedrijfsmiddelen		680.997		763.500	
Activa in ontwikkeling		68.040		63.578	
			11.274.337		11.833.278
Financiële vaste activa					
Deelneming Gaiapark B.V.	5		750.000		1.767.175
<i>Vlottende activa</i>					
Vorraden			52.684		105.386
Vorderingen	6				
Debiteuren		530.224		105.643	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	13	183.297		132.796	
Diverse vorderingen en overlopende activa		153.172		61.500	
			866.693		299.939
Liquide middelen					
Rabobank		1.803.214		960.395	
Kas		11.994		10.334	
			1.815.208		970.729
			14.758.922		14.976.507

		31 december 2014		31 december 2013	
	Ref.	€	€	€	€
Groepsvermogen	7		6.909.439		6.473.235
Vorzieningen					
Voorziening groot onderhoud	8	0		26.535	
Voorziening latente belastingverplichting	9	3.236		5.616	
Voorziening jubilea personeel	10	20.878		20.878	
			24.114		53.029
Langlopende schulden	11		6.375.284		6.910.094
Kortlopende schulden	12				
Crediteuren		386.870		248.334	
Kortlopend deel langlopende schulden		127.610		149.938	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	13	294.368		140.366	
Rekening-courant APCT	14	171.837		317.719	
Diverse schulden en overlopende passiva		469.400		683.792	
			1.450.085		1.540.149
			<u>14.758.922</u>		<u>14.976.507</u>

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2014

		2014		2013	
	Ref.	€	€	€	€
Netto-omzet	16		10.992.660		8.659.512
Kosten					
Kosten van grond- en hulpstoffen		1.323.497		1.253.611	
Lonen en salarissen	17	3.665.388		3.383.539	
Sociale lasten	17	715.106		677.814	
Afschrijvingen materiële vaste activa	18	1.249.529		1.188.294	
Overige bedrijfskosten		1.828.946		1.731.685	
			<u>8.782.466</u>		<u>8.234.943</u>
			2.210.194		424.569
Financiële baten en lasten	19				
Rentebaten		6.629		3.235	
Rentelasten		(505.510)		(363.085)	
			<u>(498.881)</u>		<u>(359.850)</u>
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belasting			1.711.313		64.719
Belastingen hierover			(202.934)		23.520
			<u>1.580.379</u>		<u>88.239</u>
Resultaat deelneming			(1.017.175)		(183.639)
Nettoresultaat			<u>491.204</u>		<u>(95.400)</u>

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2014

	Ref.	2014		2013	
		x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen			1.711		65
<i>Aanpassingen voor:</i>					
Afschrijvingen op materiële vaste activa	18	1.250		1.189	
Mutatie voorzieningen		(29)		(38)	
			1.221		1.151
<i>Verandering in werkkapitaal:</i>					
Voorraden		52		(44)	
Vorderingen		(566)		(74)	
Kortlopende schulden		(90)		107	
			(604)		(11)
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			2.328		1.205
Winstbelasting			(203)		23
Kasstroom uit operationele activiteiten			2.125		1.228
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investeringen in materiële vaste activa		(691)		(1.082)	
Mutaties in financiële vaste activa		1.017		184	
Resultaat deelneming		(1.017)		(184)	
			(691)		(1.082)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Aangetrokken langlopende schulden		6.464		26	
Aflossing langlopende schulden		(6.999)		(152)	
Bijdrage APCT uit resultaat		(55)		(25)	
			(590)		(151)
Nettokasstroom			844		(5)
Mutatie geldmiddelen					
Geldmiddelen per 1 januari			971		976
Toename/(afname) geldmiddelen			844		(5)
Geldmiddelen per 31 december			1.815		971

Toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening

1 Algemene toelichting

1.1 Activiteiten

De stichting is gevestigd aan de J.C. Wilsaan 21 - 31 te Apeldoorn en heeft ten doel natuur-beschermingseducatie en soortenbehoud door middel van het beheer en de exploitatie van een dierenpark met als specialiteit primaten en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, een en ander in de ruimste zin des woords.

Stichting WereldNatuurhuis

Deze stichting, eveneens gevestigd aan de J.C. Wilsaanlaan 21 - 31 te Apeldoorn, is opgericht op 3 februari 2009 en heeft een nieuw gebouw gerealiseerd. De gegevens van deze stichting zijn vanaf de oprichtingsdatum opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening.

1.2 Verbonden partijen

De Stichting Apenheul Primate Conservation Trust te Apeldoorn, alsmede de minderheidsdeelneming Gaiapark B.V. te Kerkrade worden aangemerkt als verbonden partijen.

1.3 Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en het bankkrediet opgenomen onder de kortlopende schulden. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen de gemiddelde koers. Koersverschillen inzake geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroom overzicht getoond. Ontvangen en betaalde rente en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

1.4 Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Stichting Apenheul zich verschillende oordelen en maakt schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

1.5 Consolidatie

In deze jaarrekening zijn de Stichting Apenheul en de Stichting WereldNatuurhuis geconsolideerd, aangezien het bestuur en de raan van toezicht van beide stichtingen identiek zijn.

2 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

2.1 Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Toelichtingen op posten in de balans, winst-en-verliesrekening en het kasstroomoverzicht in de jaarrekening zijn genummerd.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

2.3 Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en –terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte economische levensduur. Met op balansdatum verwachte bijzondere waardeverminderingen wordt rekening gehouden. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar paragraaf 2.4.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte economische levensduur, of lagere bedrijfswaarde. De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van grond- en hulpstoffen en kosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan de vervaardiging inclusief installatiekosten.

Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs. Indien voor te vervaardigen materiële vaste activa noodzakelijkerwijs een aanmerkelijke hoeveelheid tijd nodig is om deze gebruiksklaar te maken worden rentekosten opgenomen in de vervaardigingsprijs.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De dierencollectie is op nihil gewaardeerd.

Kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen en –terreinen en installaties worden bij uitvoering in het resultaat verantwoord.

2.4 Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door de stichting wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

2.5 Financiële vast activa

Deelneming

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten.

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover Stichting Apenheul in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening getroffen. De eerste waardering van gekochte deelnemingen is gebaseerd op de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva op het moment van acquisitie. Voor de vervolgwaardering worden, uitgaande van de waarden bij eerste waardering, de grondslagen toegepast die gelden voor deze jaarrekening.

Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde: afwaardering vindt plaats ten laste van de winst-en-verliesrekening.

Latente belastingvorderingen en –verplichtingen

Latente belastingvorderingen en –verplichtingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de in deze jaarrekening gevolgde waarderingsgrondslagen anderzijds. De berekening van de latente belastingvorderingen en –verplichtingen geschiedt tegen de op het einde van het verslagjaar geldende belastingtarieven of tegen de in komende jaren geldende tarieven, voor zover reeds bij wet vastgesteld.

Latente belastingvorderingen, met inbegrip van die voortvloeiend uit voorwaartse verliescompensatie, worden gewaardeerd indien het waarschijnlijk is dat er fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee verliezen kunnen worden gecompenseerd en verrekeningsmogelijkheden kunnen worden benut.

Latente belastingvorderingen worden verantwoord voor verschillen in de waardering van de voorziening jubilea personeel. Latente belastingverplichtingen worden verantwoord voor verschillen in de waardering van het onroerend goed als gevolg van het fiscaal toepassen van de herinvesteringsreserve.

Belastinglatenties worden gewaardeerd op nominale waarde.

Latente belastingvorderingen zijn opgenomen onder de financiële vaste activa, latente belastingverplichtingen zijn opgenomen onder de voorzieningen.

Vorderingen op deelnemingen

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde van het verstrekte bedrag, gewoonlijk de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

2.6 Voorraden

Voorraden voor gebruik en verkoop

Voorraden voor gebruik en verkoop bestaan uit de per balansdatum aanwezige voorraad shop en voorraad horeca.

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijzen onder toepassing van de FIFO-methode ('first in, first out') of lagere opbrengstwaarde.

De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incurantheid van de voorraden.

Vorraad diervoeder

De voorraad diervoeder worden gewaardeerd op de laatstbetaalde inkooprijs dan wel lagere marktwaarde.

2.7 Vorderingen

Handelsvorderingen

Handelsvorderingen worden opgenomen tegen de reële waarde van de tegenprestatie, gewoonlijk de nominale waarde. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

2.8 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden, zijn vrij opneembaar en zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

2.9 Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Pensioenvoorziening

Stichting Apenheul heeft een pensioenregeling waarop de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing zijn en waarvoor op verplichte, contractuele en vrijwillige basis premies aan een verzekeringsmaatschappij worden betaald door Stichting Apenheul. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

2.10 Langlopende schulden

Langlopende schulden worden gewaardeerd tegen de kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag minus eventuele transactiekosten.

2.11 Leasing

Operationele leasing

Leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom niet bij de stichting ligt, worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

3 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

3.1 Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; verliezen reeds zodra zij voorzienbaar zijn.

3.2 Opbrengstverantwoording

Opbrengsten uit de levering van goederen worden verwerkt zodra alle belangrijke rechten en risico's met betrekking tot de eigendom van de goederen zijn overgedragen aan de koper. Opbrengsten uit de levering van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

3.3 Netto omzet

Onder netto-omzet wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte bedragen voor de in het verslagjaar geleverde goederen en diensten onder aftrek van kortingen en exclusief omzetbelasting.

3.4 Kosten

Onder kosten van grond- en hulpstoffen wordt verstaan de direct aan de geleverde goederen en diensten toe te rekenen inkoopwaarden. De overige kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

3.5 Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn.

Pensioenlasten

De stichting heeft een toegezegd-pensioenregeling. Hierbij is een pensioen toegezegd aan personeel op de pensioengerechtigde leeftijd, afhankelijk van leeftijd, salaris en dienstjaren. De stichting heeft de toegezegd-pensioenregeling verwerkt als zou sprake zijn van een toegezegde-bijdrageregeling. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn.

3.6 *Afschrijvingen materiële vaste activa*

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte economische levensduur van het actief.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en –verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

3.7 *Belastingen*

De exploitatie van de souvenirshop is belast met vennootschapsbelasting. De nettowinst uit het dierenpark en het restaurant zijn onbelast. In 2014 heeft de belastingdienst zich op het standpunt gesteld dat de resultaten verkregen uit de exploitatie van de St@art niet zijn belast met vennootschapsbelasting. De vorderingen vennootschapsbelasting die uit hoofde van de verliezen van de exploitatie van de St@art in voorgaande jaren zijn ontstaan, zijn in 2014 gecorrigeerd.

De vennootschapsbelasting over het resultaat uit de souvenirshop wordt berekend op basis van het geldende tarief, rekening houdend met vrijgestelde winstbestanddelen en niet-afrekbare kosten.

Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

4 Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa zijn in het hiernavolgende schema samengevat:

	Bedrijfs- gebouwen en – terreinen	Verbou- wingen, installaties en renovatie terrein	Overige bedrijfs- middelen	Activa in ontwikkeling	Totaal
	€	€	€	€	€
1 januari 2014					
Verkrijgingsprijs- of vervaardigings- prijzen	18.737.034	7.049.826	3.185.905	63.578	29.036.343
Ontvangen giften	(211.462)	(36.302)	(7.838)	0	(255.602)
	<u>18.525.572</u>	<u>7.013.524</u>	<u>3.178.067</u>	<u>63.578</u>	<u>28.780.741</u>
Cumulatieve afschrijvingen	(9.149.072)	(5.383.824)	(2.414.567)	0	(16.947.463)
	<u>9.376.500</u>	<u>1.629.700</u>	<u>763.500</u>	<u>63.578</u>	<u>11.833.278</u>
Mutaties					
Investeringen	8.416	421.713	255.997	4.462	690.588
Afschrijvingen	(617.916)	(293.113)	(338.500)	0	(1.249.529)
	<u>(609.500)</u>	<u>128.600</u>	<u>(82.503)</u>	<u>4.462</u>	<u>(558.941)</u>
31 december 2014					
Verkrijgingsprijs- of vervaardigings- prijzen	18.745.450	7.471.539	3.441.902	68.040	29.726.931
Ontvangen giften	(211.462)	(36.302)	(7.838)	0	(255.602)
	<u>18.533.988</u>	<u>7.435.237</u>	<u>3.434.064</u>	<u>68.040</u>	<u>29.471.329</u>
Cumulatieve afschrijvingen	(9.766.988)	(5.676.937)	(2.753.067)	0	(18.196.992)
	<u>8.767.000</u>	<u>1.758.300</u>	<u>680.997</u>	<u>68.040</u>	<u>11.274.337</u>
Afschrijvingspercentages	3 1/3 – 5%	7,9 – 10%	10 – 33 1/3%	0%	

Onder de bedrijfsgebouwen is tevens het Natuurhuis opgenomen. Dit Natuurhuis is op 8 juni 2010 in gebruik genomen. Vanaf 1 juli 2010 vindt afschrijving plaats. Het pand is hypothecair bezwaard ten behoeve van de gemeente Apeldoorn. Met de huurders zijn meerjarige huurovereenkomsten afgesloten.

Mede naar aanleiding van het geprognostiseerde verlies voor de exploitatie van dit gebouw voor de komende jaren is in 2010 een taxatie uitgevoerd van het bedrijfsgebouw. Het gebouw is getaxeerd op een waarde in verhuurde staat van € 5.100.000. Het verschil tussen deze waarde en de boekwaarde van het pand is in 2010 als bijzondere waardevermindering ten laste van het resultaat gebracht.

De in 2011 nagekomen investeringen met betrekking tot het Natuurhuis zijn in 2011 als kosten verwerkt, aangezien deze investeringen geen waardeverhogend effect voor het object hebben gehad.

Financiële vaste activa

5 Deelneming Gaiapark B.V.

In 2009 is door de aandeelhouders van Gaiapark B.V. te Kerkrade gezamenlijk € 3.659.000 bijgestort op het aandelenkapitaal van de vennootschap. Het aandeel van Stichting Apenheul hierin bedroeg € 459.000. Per 31 december 2014 betreft het aandeel van Stichting Apenheul in de vennootschap 19,94%. Per 1 januari 2015 is het belang in Gaiapark B.V. verkocht. De opbrengst van de verkoop is € 750.000.

Het verloop van de deelneming is als volgt:

	€
Stand per 1 januari 2014	1.767.175
Af: afwaardering deelneming in verband met verkoop	(1.017.175)
	<hr/>
Stand per 31 december 2014	750.000
	<hr/>

6 Vorderingen

De vorderingen hebben alle een looptijd korter dan één jaar.

7 Groepsvermogen

Voorgesteld wordt om het van resultaat van het lopend jaar € 55.000 aan st. APCT toe te kennen. Het overige resultaat wordt aan het vermogen toegevoegd.

Het verloop van het groepsvermogen is als volgt:

	€
Stand per 1 januari 2014	6.473.235
Bij: verwerking resultaat lopend boekjaar	436.204
	<hr/>
Stand per 31 december 2014	6.909.439
	<hr/>

Voorzieningen

8 Voorziening groot onderhoud

Betreft een voorziening ter financiering van periodieke onderhoudskosten van gebouwen en terreinen. De voorziening is gebaseerd op een onderhoudsplan. De looptijd van de voorziening bedraagt enkele jaren. Het verloop van de voorziening is als volgt:

	2014	2013
	€	€
Stand per 1 januari	26.535	61.117
Af: uitgevoerd onderhoud	(26.535)	(34.582)
Stand per 31 december	<u>0</u>	<u>26.535</u>

Vanaf 2010 hebben geen dotaties meer aan de onderhoudsvoorziening plaatsgevonden. Met ingang van 2011 worden de onderhoudskosten in de resultatenrekening verwerkt op het moment van de uitvoering van het onderhoud. De bestaande voorziening is in de afgelopen jaren aangewend voor noodzakelijk onderhoud.

9 Voorziening latente belastingverplichting

De voorziening latente belastingverplichtingen is gevormd voor verschillen in de waardering van de souvenirshop als gevolg van het toepassen van de herinvesteringsreserve. De waardering is geschied tegen de voor 2014 geldende belastingtarieven.

Het verloop van de voorziening is als volgt:

	€
Stand per 1 januari 2014	5.616
Af: vrijval 2014	(2.380)
Stand per 31 december 2014	<u>3.236</u>

De vrijval ad € 2.380 is in de winst-en-verliesrekening opgenomen onder de post "vennootschapsbelasting".

10 Voorziening jubilea personeel

Deze voorziening, met een overwegend langlopend karakter, is opgenomen in het kader van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Bij de bepaling van de voorziening zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- verwachte gemiddelde salarisstijging 2,5% per jaar;
- in de berekening is rekening gehouden met een disconteringsvoet van 2,5%;
- de verwachte vertrekans is per individuele werknemer en functie beoordeeld en varieert van 0% tot 100%.

	€
Stand per 1 januari 2014	20.878
Af: Mutatie boekjaar	0
	<hr/>
Stand per 31 december 2014	20.878
	<hr/>

11 Langlopende schulden

	Stand per 31-12-2014	Aflossings- verplichting 2015	Resterende looptijd > 1 jaar	Resterende looptijd > 5 jaar	Stand per 31-12-2013
	€	€	€	€	€
Lening o/g Rabobank	0	0	0	0	50.438
Rabo Hypotheek	0	0	0	0	5.112.729
Rabo Groen	0	0	0	0	1.304.301
Gemeente Apeldoorn	0	0	0	0	592.564
Triodos lening	6.502.894	127.610	6.375.284	5.837.206	0
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	6.502.894	127.610	6.375.284	5.837.206	7.060.032
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

Lening o/g Rabobank

Betreft een in 1999 ontvangen lening o/g ad € 1.815.120. De jaarlijkse rente bedraagt 4,9%. De looptijd van de lening bedraagt 15 jaar. De lening is in 2014 geheel afgelost.

Lening Rabobank Hypotheek

Betreft een in 2009 ontvangen hypotheek ad € 5.287.000. De jaarlijkse rente bedraagt 4,3%. De looptijd van de lening bedraagt 40 jaar. De lening is in 2014 geheel afgelost.

Lening Rabobank Groen

Betreft een in 2009 afgesloten lening van € 1.472.000. Het rentepercentage is 4,01% per jaar. De looptijd is 30 jaar. De lening is in 2014 geheel afgelost.

Krediet gemeente Apeldoorn

Betreft een in 2010 afgesloten krediet met een maximum van € 1.000.000. Het rentepercentage bedraagt 5,25% per jaar. De lening is in 2014 geheel afgelost.

Rekening courant en seizoenskrediet Rabobank

Door de Rabobank Apeldoorn U.A. is een krediet in rekening-courant ter beschikking gesteld van € 750.000 en een nader overeen te komen seizoenskrediet. Er is hypothecaire zekerheid verschaft van € 5.000.000. Tevens werd stil pandrecht verstrekt op de inventaris en transportmiddelen van de stichting en op het melioratierecht van de gemeente Apeldoorn. In 2015 is deze faciliteit aangepast in een rekening-courant faciliteit van € 250.000 en een jaarlijks overeen te komen seizoensfaciliteit (2015: nihil).

Lening Triodosbank

Betreft een in 2014 ontvangen lening ad € 6.600.000. De jaarlijkse rente bedraagt 2,1%. De looptijd van de lening bedraagt 35 jaar. Dit betreft een annuïtaire lening met een maandtermijn van € 22.204. De aflossingsverplichting van 2015 ad € 127.610 is onder kortlopende schulden opgenomen. Als zekerheid voor de ontvangen leningen is door de gemeente Apeldoorn een borgstelling van € 6.400.000 verstrekt aan de Triodosbank. Aan de gemeente Apeldoorn is hypothecaire zekerheid verschaft.

12 Kortlopende schulden

De kortlopende schulden hebben alle een looptijd korter dan één jaar.

13 Belastingen en premies sociale verzekeringen

	31-12-2014	31-12-2013
	€	€
Loonbelasting en premies sociale verzekeringen	63.267	64.881
Pensioenpremies	147.778	75.485
Vennootschapsbelasting	83.323	(100.714)
Omzetbelasting	(183.297)	(32.082)
	<u>111.071</u>	<u>7.570</u>

14 Rekening-courant APCT

De jaarlijkse rente bedraagt 4%. Er zijn geen zekerheden verstrekt en er is geen aflossings-schema overeengekomen.

15 Niet uit de balans blijvende financiële verplichtingen

Huurverplichtingen en recht van opstal

Het jaarlijks bedrag van met derden aangegane huurverplichtingen van onroerende zaken bedraagt € 0,45. De huurovereenkomst is aangegaan voor onbepaalde tijd.

Het jaarlijkse bedrag van met derden aangegane verplichtingen inzake recht van opstal van onroerende zaken bedraagt € 62.081. De overeenkomst is aangegaan voor onbepaalde tijd, met dien verstande dat bij beëindiging van de huurovereenkomst eveneens het recht van opstal eindigt.

Leaseverplichting

De stichting leest een tweetal personenauto's. De maandelijkse verplichting bedraagt € 1.647. De maximale looptijd van het leasecontract bedraagt 4,5 jaar.

Overeenkomst exploitatie park Berg en Bos

Stichting Apenheul en Accres Apeldoorn B.V. zijn met betrekking tot het beheer van het park Berg en Bos te Apeldoorn de levering van een aantal diensten over en weer overeengekomen.

Stichting Apenheul draagt mede zorg voor de inning van de parkeergelden door middel van validatie van parkeerkaarten aan de kassa.

Partijen kwamen de volgende onderlinge jaarlijkse vergoedingen overeen, welke jaarlijks worden geïndexeerd:

Door Stichting Apenheul te voldoen aan Accres Apeldoorn B.V. € 98.221 inzake:

- bijdrage in onderhoudskosten van het voorplein, binnenplein en aanlooproute naar Apenheul;
- bijdrage in verband met het ter beschikking stellen aan Apenheul van kassa- en kantoorruimte;
- bijdrage in jaarlijks onderhoud en groot onderhoud.

Dit laatstgenoemde bedrag wordt vermeerderd met € 1,31 per betalende bezoeker boven het aantal van 450.000 bezoekers per jaar met een maximum van € 75.000 per jaar.

Huurovereenkomst Stichting Wereldnatuurhuis (WNH).

De stichting heeft zich gecommitted een jaarlijkse huurprijs aan de stichting WNH te betalen (2014: € 374.628, 2013: € 364.876).

16 Netto-omzet

De netto-omzet is in 2014 ten opzichte van 2013 met 26,9 % toegenomen.

17 Personeelskosten

	Uitkomst	
	2014	2013
	€	€
Brutolonen en -salarissen	2.429.535	2.334.090
Kosten uitzendkrachten	1.079.089	952.962
	<u>3.508.624</u>	<u>3.287.052</u>
Ontvangen ziekengeld	(19.375)	(9.146)
Doorbelaste kosten	(6.174)	(17.086)
	<u>3.483.075</u>	<u>3.260.820</u>
Sociale lasten	434.434	409.984
Pensioenlasten	280.672	267.830
Diverse personeelskosten	182.313	122.719
	<u>4.380.494</u>	<u>4.061.353</u>

18 Afschrijvingen materiële vaste activa

	Uitkomst	
	2014	2013
	€	€
Bedrijfsgebouwen en –terreinen	617.916	607.288
Verbouwingen, installaties en renovatie terrein	293.113	270.471
Overige bedrijfsmiddelen	338.500	310.937
	<u>1.249.529</u>	<u>1.188.696</u>
Boekresultaat bij desinvestering	0	(402)
	<u>1.249.529</u>	<u>1.188.294</u>

19 Financiële baten en lasten

	Uitkomst	
	2014	2013
	€	€
<i>Rentebaten</i>		
Diversen	6.629	3.235
<i>Rentelasten</i>		
Bankkosten	39.551	20.907
Bankrente	6.170	19.219
Rente lening o/g Rabobank	607	5.850
Rente financiering rabobank	416.227	277.364
Rente Stichting Apenheul Primate Conservation Trust	9.185	11.829
Rente financiering gemeente Apeldoorn	21.250	27.916
Rente financiering Triodosbank	12.520	0
	505.510	363.085
Per saldo rentelast	(498.881)	(359.850)

De betaalde rente over de leningen van de Rabobank gedurende de bouw van het Natuurhuis met daartegenover de ontvangen rente over het bouwdepot, is geactiveerd onder de materiële vaste activa.

20 Werknemers

Gedurende het jaar 2014 waren gemiddeld 108,0 fte's (2013: 99,6) werkzaam in de stichting, onderverdeeld naar de volgende exploitaties:

	2014	2013
<i>In dienst:</i>		
- dierenpark	61	63
- horeca	4	3
- souvenirshop	1	1
- st@art	2	2
	68	69
<i>Uitzendkrachten:</i>		
- dierenpark	11	9
- horeca	24	18
- souvenirshop	2	2
- st@art	3	2
	40	31
	108	100

21 Beloning bestuurders

Vermelding van de beloning van bestuurders is achterwege gebleven daar er statutair één bestuurder functioneert.

Apeldoorn,

De bestuurder,

C.E. de Ruiter

De Raad van Toezicht,

C.D. Hage

A.H.J. Willemsen

B. Lamberts

R.R.H.M. van der Zijl

Balans per 31 december 2014

(na voorgestelde resultaatbestemming)

		31 december 2014		31 december 2013	
	Ref.	€	€	€	€
<i>Vaste activa</i>					
Materiële vaste activa	23				
Bedrijfsgebouwen en –terreinen		4.169.800		4.648.600	
Verbouwingen, installaties en renovatie terreinen		1.758.300		1.629.700	
Overige bedrijfsmiddelen		680.997		763.500	
Activa in ontwikkeling		68.040		63.578	
			6.677.137		7.105.378
Financiële vaste activa	24				
Deelneming Gaiapark B.V.		750.000		1.767.175	
Lening u/g St. WereldNatuurhuis		795.120		0	
			1.545.120		1.767.175
<i>Vlottende activa</i>					
Voorraden			52.684		105.386
Vorderingen					
Debiteuren		530.224		105.643	
Belastingen en premies sociale verzekeringen		190.090		132.796	
Lening St. WereldNatuurhuis		0		110.000	
Rekening-courant Stichting WereldNatuurhuis		0		79.772	
Diverse vorderingen en overlopende activa		195.479		61.500	
			915.793		489.711
Liquide middelen					
Rabobank		1.766.147		955.960	
Kas		11.994		10.335	
			1.778.141		966.295
			10.968.875		10.433.945

		31 december 2014		31 december 2013	
Ref.		€	€	€	€
Eigen vermogen	25		9.650.005		9.008.160
Vorzieningen	26				
Voorziening groot onderhoud		0		26.535	
Latente belastingverplichting		3.236		5.616	
Voorziening jubilea personeel		20.878		20.879	
			24.114		53.030
Langlopende schulden					
Lening o/g Rabobank			0		0
Kortlopende schulden					
Crediteuren		380.523		300.591	
Kortlopend deel langlopende schulden		0		50.438	
Belastingen en premies sociale verzekeringen		440.373		140.366	
Rekening-courant APCT		171.837		317.719	
Diverse schulden en overlopende passiva		302.023		563.641	
			1.294.750		1.372.755
			<u>10.968.875</u>		<u>10.433.945</u>

Winst-en-verliesrekening over 2014

	2014		2013	
Ref.	€	€	€	€
Netto-omzet		10.843.904		8.500.215
Kosten				
Kosten van grond- en hulpstoffen	1.323.497		1.253.611	
Lonen en salarissen	3.665.388		3.383.539	
Sociale lasten	715.106		677.814	
Afschrijvingen materiële vaste activa	1.118.829		1.057.614	
Overige bedrijfskosten	2.081.055		1.955.335	
		<u>8.903.875</u>		<u>8.327.913</u>
		1.940.029		172.302
Financiële baten en lasten				
Rentebaten	15.206		8.718	
Rentelasten	(38.281)		(57.555)	
		<u>(23.075)</u>		<u>(48.837)</u>
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belasting		1.916.954		123.465
Belastingen hierover		202.934		23.520
		<u>1.714.020</u>		<u>146.985</u>
Resultaat deelneming		(1.017.175)		(183.639)
Nettoresultaat		<u>696.845</u>		<u>(36.654)</u>

Toelichting op de balans en winst-en-verliesrekening

22 Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk. Deelnemingen in groepsmaatschappijen worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaarde in overeenstemming met paragraaf 2.7 van de geconsolideerde jaarrekening.

Voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de opgenomen toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

Vanaf 2010 hebben geen dotaties meer aan de onderhoudsvoorziening plaatsgevonden. Met ingang van 2011 worden de onderhoudskosten in de resultatenrekening verwerkt op het moment van de uitvoering van het onderhoud. De bestaande voorziening zal worden aangewend voor noodzakelijk onderhoud in de komende jaren.

23 Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa zijn in het hiernavolgende schema samengevat:

	Bedrijfs- gebouwen en – terreinen	Verbou- wingen, installaties en renovatie terrein	Overige bedrijfs- middelen	Activa in ontwikkeling	Totaal
	€	€	€	€	€
1 januari 2014					
Verkrijgingsprijs- of vervaardigings- prijzen	11.525.485	7.049.826	3.185.905	63.578	21.824.795
Ontvangen giften	(211.462)	(36.302)	(7.838)	0	(255.602)
	11.314.023	7.013.524	3.178.067	63.578	21.569.192
Cumulatieve afschrijvingen	(6.665.423)	(5.383.824)	(2.414.567)	0	(14.463.814)
Boekwaarde	4.648.600	1.629.700	763.500	63.578	7.105.378
Mutaties					
Investeringen	8.416	421.713	255.997	4.462	690.588
Afschrijvingen	(487.216)	(293.113)	(338.500)	0	(1.118.829)
Saldo	(478.800)	128.600	(82.503)	4.462	(428.241)

31 december 2014

Verkrijgingsprijs- of vervaardigingsprijzen	11.533.901	7.471.539	3.441.902	68.040	22.515.382
Ontvangen giften	(211.462)	(36.302)	(7.838)	0	(255.602)
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Cumulatieve afschrijvingen	11.322.439	7.435.237	3.434.064	68.040	22.259.780
	(7.152.639)	(5.676.937)	(2.753.067)	0	(15.582.643)
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Boekwaarde	4.169.800	1.758.300	680.997	68.040	6.677.137
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Afschrijvingspercentages	3 1/3 – 5%	7,9 – 10%	10 – 33 1/3%	0%	

Financiële vaste activa

24 Deelneming Gaiapark B.V.

Zie voor deelneming Gaiapark B.V. ref. 5 op pagina 23 van de geconsolideerde jaarrekening.

25 Lening u/g Wereld NatuurHuis

Betreft een in 2014 verstrekte lening van € 800.000. Het rentepercentage bedraagt 3,0% per jaar. De looptijd van de lening bedraagt 20 jaar. Dit betreft een annuïtaire lening met een maandtermijn van € 4.437. Er zijn geen nadere zekerheden overeengekomen.

26 Eigen vermogen

Het verloop van het eigen vermogen is als volgt:

	€
Stand per 1 januari 2014	9.008.160
Bij: resultaatverwerking 2014	696.845
Bijdrage APCT	(55.000)
	<hr/>
Stand per 31 december 2014	9.650.005

27 Voorzieningen

Zie voor de toelichting op de voorzieningen ref. 8, 9 en 10 op pagina 24 van de geconsolideerde jaarrekening.

Het eigen vermogen in de enkelvoudige balans wijkt af van het eigen vermogen in de geconsolideerde balans. Dit verschil wordt veroorzaakt doordat in het geconsolideerd eigen vermogen tevens het eigen vermogen van de Stichting WereldNatuurhuis is opgenomen. De afwijking in het resultaat volgens de geconsolideerde en de enkelvoudige winst-en-verliesrekening houdt eveneens verband met het resultaat van de Stichting WereldNatuurhuis.

Apeldoorn, 30 juni 2015

De bestuurder,

C.E. de Ruiter

De Raad van Toezicht,

C.D. Hage

A.H.J. Willemsen

B. Lamberts

R.R.H.M. van der Zijl

Overige gegevens

Voorstel winstbestemming

Over 2014 werd een nettowinst behaald van € 696.845.
Aan het bestuur wordt voorgesteld de nettowinst als volgt te bestemmen:

	€
Bijdrage APCT	55.000
Ten bate van het eigen vermogen van de beide stichtingen	641.845
	<hr/>
	696.845
	<hr/>

Dit voorstel is reeds in de jaarrekening verwerkt.

Controleverklaring

Bijlagen

Winst-en-verliesrekening over 2014 en 2013

	Uitkomst 2014	Uitkomst 2013
	€	€
Netto-omzet		
Entreegelden	7.052.485	5.466.015
Horeca	4.646.560	2.138.468
De St@art	769.536	295.393
Souvenirshop	360.185	600.339
WereldNatuurhuis	163.894	159.297
	<hr/> 10.992.660	<hr/> 8.659.512
Kosten		
Kosten dierverzorging	189.643	204.906
Inkoopwaarde van de horeca en De St@art	809.680	793.666
Inkoopwaarde van de souvenirshop	324.174	255.039
Lonen en salarissen	3.483.075	3.260.820
Sociale lasten	434.434	409.984
Pensioenlasten	280.672	267.830
Diverse personeelskosten	182.313	122.719
Afschrijvingen materiële vaste activa	1.249.529	1.188.294
Huisvestingskosten	876.084	812.003
Algemene kosten en beheerskosten	1.029.034	930.844
Overige baten en lasten	(76.172)	(11.162)
	<hr/> 8.782.466	<hr/> 8.234.943
Bedrijfsresultaat	<hr/> 2.210.194	<hr/> 424.569
Financiële baten en lasten		
Rentebaten	6.629	3.235
Rentelasten	(505.510)	(363.085)
Resultaat deelneming	(1.017.175)	(183.639)
	<hr/> (1.516.056)	<hr/> (543.489)
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belasting	<hr/> 694.138	<hr/> (118.920)
Vennootschapsbelasting	(202.934)	23.520
Resultaat na vennootschapsbelasting	<hr/> 491.204	<hr/> (95.400)

Winst-en-verliesrekening per afdeling

2014

	Dierenpark	Horeca	Souvenir-shop	De St@art	Stichting Wereld-Natuurhuis	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Netto-omzet						
Diverse opbrengsten	7.052.485	2.646.560	769.536	360.185	538.522	11.367.288
Interne eliminatie	0	0	0	0	(374.628)	(374.628)
	7.052.485	2.646.560	769.536	360.185	163.894	10.922.660
Kosten diervverzorging	(189.643)	0	0	0	0	(189.643)
Inkoopwaarde van de omzet	0	(693.600)	(324.175)	(116.079)	0	(1.133.854)
	6.862.842	1.952.960	445.361	244.106	(163.894)	9.669.163
Kosten						
Personeelskosten	3.361.968	738.002	106.500	174.024	0	4.380.494
Afschrijvingen materiële vaste Activa	862.760	137.580	32.863	85.626	130.700	1.249.529
Huisvestingskosten	633.340	261.497	20.939	214.479	120.457	1.250.712
Interne eliminatie	(189.662)	0	0	(184.966)	0	(374.628)
Algemene- en beheerskosten	689.760	270.290	24.184	27.600	17.200	1.029.034
Bijzonder resultaat	(76.172)	0	0	0	0	(76.172)
	5.281.994	1.407.369	184.486	316.763	268.357	7.458.969
Bedrijfsresultaat						
Rentebaten en -lasten	(20.975)	(1.400)	(200)	(500)	(475.806)	(498.881)
Resultaat deelneming	(1.017.175)	0	0	0	0	(1.017.175)
	542.698	544.191	260.675	(73.157)	(580.269)	694.138
Resultaat voor gewone bedrijfs- uitoefening voor belasting	542.698	544.191	260.675	(73.157)	(580.269)	694.138
Vennootschapsbelasting	0	0	(58.814)	(144.120)	0	(202.934)
Nettoresultaat	542.698	544.191	201.861	(217.277)	(580.269)	491.204